

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

**Projekt “Cesta ke svobodě“ v rámci programu prevence
kriminality města Svitavy**

Pavel Adamec

Bakalářská práce
2010

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavel ADAMEC**
Osobní číslo: **H07444**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Humanitní studia**
Název tématu: **Projekt "Cesta ke svobodě" v rámci programu prevence kriminality města Svitavy**
Zadávací katedra: **Katedra věd o výchově**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Pavel Adamec prostuduje příslušnou literaturu pojednávající o prevenci kriminality. V teoretické části přiblíží základní pojmy prevence kriminality, prevenci kriminality v České republice, prevenci kriminality ve Svitavách a typový program preventivního působení v oblasti prevence závislostí ve Svitavách v roce 2008. V praktické části provede a zpracuje výsledky dotazníkového šetření týkající se projektu "Cesta ke svobodě" v rámci programu prevence kriminality města Svitavy a navrhne případné doplnění preventivního programu.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

VEČERKA, Kazimír a kol. Prevence kriminality v teorii a praxi. 1. vyd. Praha: Themis, 1997. 159 s. ISBN 80-85821-48-6. BUBELÍNI, Ján. Prevencia kriminality. 1. vyd. Bratislava: Tlačiareň MV SR, 2001. 209 s. ISBN neuv. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 254 s. ISBN 80-7178-475-3. GRMOLENSKÁ, Kamila, HLOUBÍKOVÁ, Iva. Prevence kriminality ve městech: sborník ze semináře. 1. vyd. Praha: Themis, 1997. 90 s. ISBN 80-85821-49-4.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Jana Křišťálová
Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce:

30. dubna 2009

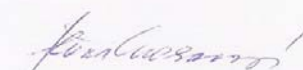
Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2010

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Mgr. Ilona Moravcová, Ph.D.
vedoucí katedry

dne

SOUHRN

Práce v teoretické části přibližuje základní pojmy prevence kriminality, prevenci kriminality v České republice, prevenci kriminality ve Svitavách a typový program preventivního působení v oblasti prevence závislostí ve Svitavách v roce 2008. Praktická část obsahuje kvantitativní výzkum týkající se projektu “Cesta ke svobodě“ v rámci programu prevence kriminality města Svitavy.

KLÍČOVÁ SLOVA

prevence, kriminalita, závislost, drogy

TITTLE

The project "The way to the freedom" in terms of programme of prevention criminality the town Svitavy

ABSTRACT

Working in close to the theoretical part of the basic concepts of crime prevention, crime prevention in the Czech Republic, crime prevention in Svitavy and type of preventive action program for the prevention of addiction in Svitavy in 2008. The practical part includes quantitative research on the project "The way to the freedom" in terms of programme of prevention criminality the town Svitavy.

KEY WORDS

prevention, crime, addiction, drugs

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 29. 3. 2010

Pavel Adamec

Poděkování:

Rád bych touto cestou poděkoval PhDr. Janě Křišťálové za odborné vedení mé bakalářské práce a poskytnutí cenných rad, které jsem využil při její tvorbě. Dále děkuji Mgr. Erichu Stündlovi, koordinátorovi prevence kriminality ve Svitavách, za poskytnutí mnoha užitečných materiálů a odkazů na další zdroje informací.

Obsah:

ÚVOD	9
1 PREVENCE KRIMINALITY	11
1.1 CHARAKTERISTIKA PREVENCE KRIMINALITY	11
1.2 SOUVISEJÍCÍ POJMY	13
1.3 ROZDĚLENÍ PREVENCE KRIMINALITY	14
1.3.1 Hlavní rozdělení-	14
1.3.2 Další dělení-	16
2 PREVENCE KRIMINALITY V ČR	18
2.1 PROGRAM PARTNERSTVÍ	20
2.2 KOMISE PRO PREVENCI KRIMINALITY A KOORDINÁTOR PREVENCE KRIMINALITY	21
3 PREVENCE KRIMINALITY VE SVITAVÁCH	23
3.1 KOMISE PRO PREVENCI KRIMINALITY	23
3.2 PREVENTIVNÍ ČINNOST V LETECH 1998-2008	24
4 TYPOVÝ PROGRAM PREVENTIVNÍHO PŮSOBNÍ V OBLASTI PREVENCE ZÁVISLOSTÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2008	26
4.1 PROJEKT CESTA KE SVOBODĚ.....	26
5 PRAKTICKÁ ČÁST – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	30
5.1 TÉMA VÝZKUMU	30
5.2 CÍLE A ZÁMĚRY VÝZKUMU	30
5.3 HYPOTÉZY	30
5.4 VÝBĚR A ZDŮVODNĚNÍ METODY VÝZKUMU	30
5.5 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU	31
5.6 PROCEDURA A TECHNIKA VÝZKUMU	31
5.7 VZOR DOTAZNÍKU	32
5.8 VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	35
5.9 POTVRZENÍ NEBO VYVRÁCENÍ HYPOTÉZ	49
6 NÁVRH NA DOPLNĚNÍ PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	51
ZÁVĚR	52
POUŽITÁ LITERATURA	53
PŘÍLOHY	57

Úvod

Kriminalita a problémy s drogovou závislostí jsou v dnešní společnosti nezanedbatelným problémem. Kriminalita je všeobecně uznávána jako nejextrémnější a nejpodstatnější projev sociální patologie, i když je to jen jedna z řady projevů nebo druhů sociální patologie. Aby tyto problémy ubývaly, je důležité jim předcházet. Předcházení kriminalitě neboli prevence kriminality se bude z velké části týkat má bakalářská práce. Charakterizuji prevenci kriminality obecně, přiblížím základní pojmy prevence kriminality a další pojmy, které s touto tematikou souvisí. Setkáváme se s několika děleními prevence kriminality, které představím. Dále se budu věnovat systému prevence kriminality v České republice a preventivní činnosti na místní úrovni a programu Partnerství. Do preventivní činnosti na místní úrovni patří i preventivní činnost ve městě Svitavy. A právě prevencí kriminality ve Svitavách se budu v další části mé práce zabývat. Město Svitavy jsem si nevybral náhodně, ale z důvodu, že zde od svého narození žiji, tudíž se v prostředí tohoto města dobře orientuji a mám k němu velice vřelý vztah. Činnost oboru prevence kriminality ve Svitavách se datuje od roku 1998. Proto představím významné projekty v oblasti prevence kriminality od tohoto roku až do roku 2008.

O fungování prevence kriminality ve Svitavách a o projektech s ní spojených jsem spoustu informací získal také od Mgr. Ericha Stündla, koordinátora prevence kriminality města Svitavy. Některých preventivních akcí jsem dokonce měl možnost zúčastnit se osobně. Jeden z významných zmíněných projektů nese název "Cesta ke svobodě". A právě tomuto projektu, zrealizovanému v roce 2008, se budu věnovat podrobněji. Tento projekt bude i důležitou součástí praktické části mé práce. V té jsem provedl dotazníkové šetření u přímých účastníků projektu "Cesta ke svobodě". Zjišťoval jsem jejich

názory, zkušenosti a dojmy týkající se projektu “Cesta ke svobodě“ a problematiky drogových závislostí. Statistiky jednotlivých položek dotazníkového šetření jsem zpracoval do grafů s popisy. Vyhodnocení šetření včetně přijetí nebo zamítnutí stanovených hypotéz jsem provedl v závěru praktické části.

1 Prevence kriminality

1.1 Charakteristika prevence kriminality

Pojem prevence vychází z latinského slova *praevenire* a v překladu znamená předcházet¹. Dříve se ve spojitosti s kriminalitou taktéž používal výraz profylaxe, který má původ v řečtině a je synonymem ke slovu prevence.²

Dodnes se s výrazem profylaxe můžeme setkat například v rusky psané literatuře.

„Prevence kriminality zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, směřujících k předcházení páchaní kriminality a snižování obav z ní. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality a jejích následků, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů“³

Každý z autorů odborné literatury často prevenci kriminality vnímá a definuje poněkud rozdílně. Obecně a velmi zjednodušeně lze říci, že prevence kriminality znamená předcházení kriminalitě.

Nyní přiblížím pohledy několika autorů na prevenci kriminality. Slovenský autor Ján Bubelíni uvádí: „Ze společenského-praktického hlediska prevence kriminality

---

¹ Pojem prevence [online], Wikipedia- otevřená encyklopedie, [cit. 27. 11. 2009], dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Prevence>>

² Stündl, Erich, Organizace prevence kriminality [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2007, [cit. 27. 11. 2009], dostupné z WWW: <http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/index.php?sk=v1_org>

³ Prevence kriminality [online], Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 1. 11. 2009], dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/pojmy/1.1.htm>>

představuje vědecky zdůvodněné, záměrné, cílevědomé, plánovité a koordinované působení na příčiny a podmínky kriminality s cílem odstranit je, anebo vhodným výběrem forem a metod působení alespoň z části (podle možnosti však v co nejvyšší míře) eliminovat, případně jejich negativní projevy omezit a současně podporovat vytváření antikriminogenních podmínek“.⁴ Autor Hans Joachim Schneider ve svém díle uvádí že: „Prevence delikvence je ochranné opatření, které je činěno za tím účelem, aby se předešlo spáchání delikventního jednání – činu – poprvé spáchanému či recidivnímu.“⁵ Autoři Vlček a Zapletal uvádějí, že do prevence kriminality „náleží veškeré aktivity směřující k předcházení páchání trestných činů, ke snižování jejich výskytu cestou zamezení páchání nebo neutralizací příčin a podmínek vzniku trestných činů (kriminogenních faktorů). Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů. Prevence tedy představuje pokus eliminovat trestnou činnost ještě před jejím započítím nebo před jejím pokračováním.“⁶ Tato definice je jedna nejkompaktnějších.

V jedné z předchozích definic zazněl pojem ochranné opatření. Výčet těchto opatření je zakotven v ustanoveních zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže.

---

⁴ BUBELÍNI, Ján. *Prevencia kriminality*. 1. vyd. Bratislava: Tlačiareň MV SR, 2001, s.8

⁵ SCHNEIDER, Hans, Joachim. *Kriminologie*. vyd. neuv. Berlin: de Gruyter, 1987, s. 86

⁶ VLČEK, Milan, ZAPLETAL, Josef. Prevence kriminality a přístupy k jejímu řešení. In: Zapletal, Josef. a kol.: *Kriminologie, Díl I., Obecná část*. 2. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1995, ISBN 80-85981-15-7, s.100

1.2 Související pojmy

Sociálně-patologický jev- tento pojem jsem použil již v úvodu své práce. Jedním z jeho nevýznamnějších, ale zdaleka ne jediným druhem, jsou nejrůznější formy závislostí (např. drogová závislost) a kriminalita. Lze říci, že sociálně-patologický jev je takový sociální jev, který se odchyluje od normálu, a to do té míry, že překračuje rámeček běžné variability daného jevu. Dalšími formami sociální patologie jsou také prostituce, sebevražednost, gamblerství, alkoholové závislosti, záškoláctví, povalečství, vandalismus, internetnické konflikty, dlouhodobá nezaměstnanost a další. Autor Peter Ondrejkovič k tomuto říká: „Všechny sociálně-patologické jevy jsou vzájemně propojené, neexistují izolovaně“⁷ Vzájemnou propojenost sociálně-patologických jevů bychom si mohli představit na příkladě, kdy se velice často stává, že drogově závislý člověk zároveň páchá trestnou činnost, například majetkovou.

Preventivní politika- je útočná (ofenzivní) strategie kontroly kriminality a to zejména prostřednictvím nerepresivních prostředků. „Zabývá se eliminací sociálně patologických jevů a snižováním motivů a příležitostí k páčání trestných činů“⁸ Preventivní politika zahrnuje subjekty nerepresivního charakteru jako některé orgány státní správy, zájmová sdružení občanů, církve, podnikatelské subjekty a jednotlivé občany. Také zahrnuje orgány činné v trestním řízení např. systém justice, státní zastupitelství, policie, soudy a vězeňství. Tyto orgány však nehrají hlavní roli v oblasti preventivní politiky.

---

⁷ ONDREJKOVIČ, Peter. *Sociálna patológia*. 1. vyd. Bratislava: Veda, 2000. 270 s. ISBN 80 – 80-224-0616. s.11

⁸ Prevence kriminality [online], Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 1. 11. 2009] , Dostupné z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/pojmy/1.1.htm>>

Represe- tento pojem znamená potlačení kriminality a velice blízce souvisí s prevencí. Potlačení kriminality neboli represe se provádí za pomoci násilných zákonných prostředků.

Boj s kriminalitou- je to nadřazený pojem zmiňované vzájemné propojenosti prevence a represe. Někdy je tento pojem také nahrazován pojmem kontrola kriminality. Jako formy boje s kriminalitou jsou prevence a represe samostatné celky, přesto je důležité, aby se vzájemně doplňovaly a prolínaly.

1.3 Rozdělení prevence kriminality

1.3.1 Hlavní rozdělení-

Setkáváme se s několika děleními prevence kriminality. U nás se nejčastěji setkáváme s dělením prevence kriminality na sociální, situační a viktimní. Toto rozdělení užívají autoři jako např. Vlček- Zapletal⁹, Bubelíni¹⁰ a je uváděno v dokumentech Ministerstva vnitra ČR¹¹

Sociální prevence- je nedílnou součástí sociální politiky. Za jednu z hlavních příčin páchání trestné činnosti jsou považovány nepříznivé společenské a ekonomické podmínky. A právě aktivity sociální politiky se snaží ovlivňovat tyto nepříznivé podmínky a proces socializace a sociální integrace. Autor Ján Bubelíni o sociální prevenci říká že „její podstatou je vytváření příznivých společenských podmínek v ekonomické, sociální, kulturní, výchovně vzdělávací a v oblasti

---

⁹ VLČEK, Milan, ZAPLETAL, Josef. Prevence kriminality a přístupy k jejímu řešení. In: Zapletal, Josef. a kol.: *Kriminologie, Díl I., Obecná část. 2.* vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1995, ISBN 80-85981-15-7, s.100

¹⁰ BUBELÍNI, Ján. *Prevencia kriminality.* 1. vyd. Bratislava: Tlačiareň MV SR, 2001. 209 s. ISBN neuv. S. 14

¹¹ Prevence kriminality [online], Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 1. 11. 2009], dostupné z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/pojmy/1.1.htm>>

zaměstnanosti, podmínek pro využití volného času, růst životní úrovně, duchovní rozvoj, humanizaci a zkvalitňování způsobu života společnosti jako celku, sociálních skupin, jakož i pro socializaci a sociální integraci každého jednotlivce“.¹²

Měření efektivnosti sociální prevence ze statistického a ekonomického hlediska je obtížné. Lze ho provádět spíše z hlediska odhadů sociálních perspektiv jedinců, kteří jsou objektem preventivního působení.

Situační prevence- v určité době na určitých místech a za určitých okolností se objevují určité druhy kriminality. Toto je zkušenost, na které staví situační prevence. Ta omezuje a minimalizuje kriminogenní podmínky pomocí fyzické ochrany, technické ochrany a režimových opatření. Nejproblematictější částí je vhodně zvolené opatření a zajištění personálních a finančních prostředků. Pokud jsou tyto podmínky správně splněny, je úspěšnost situační prevence vysoká a to zejména v oblasti omezování majetkové kriminality. Odpovědnost za opatření situační prevence leží na Ministerstvu vnitra respektive Policii ČR, obcích a samotných občanech.

Viktimní prevence- jako jejím jakýmsi podbodem je také pomoc obětem trestných činů. Viktimní prevence užívá metody situační i sociální prevence. Propaguje technické možnosti ochrany před trestnou činností a pomáhá prostřednictvím poradenství a tréninků v oblasti právní, psychologické, zdravotní a obranné strategie. Tyto činnosti se provádí individuálně i kolektivně.

---

¹² BUBELÍNI, Ján. *Prevencia kriminality*. 1. vyd. Bratislava: Tlačiareň MV SR, 2001. 209 s. ISBN neuv. S. 14

1.3.2 Další dělení-

Prevence primární, sekundární a terciární. Takto rozlišuje prevenci kriminality například autor Večerka¹³

Primární prevence- je zaměřena na nejširší veřejnost, její instituce a občany. Její součástí jsou výchovné, vzdělávací, osvětové, volnočasové a poradenské činnosti a pozitivní ovlivňování. Zvláštní pozornost je věnována dětem a mládeži. Odpovědnost za činnost primární prevence leží na rodinách, obcích a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Protože se primární prevence orientuje na celou společnost, mluví se o ní také jako o nepřímé strategii.

Sekundární prevence- na rozdíl od primární prevence ve spojitosti s touto prevencí hovoříme jako o přímé strategii. Je orientována na potenciální pachatele nebo oběti trestných činů neboli tzv. kriminálně rizikové skupiny. Dále se zabývá sociálně patologickými jevy a příčinami kriminogenních situací. Aktivity sekundární prevence spadají pod působnost Ministerstva práce a sociálních věcí a v mnoha případech také pod působnost Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva zdravotnictví.

Terciální prevence- je záležitostí aktivit stejných ministerstev jako u sekundární prevence. Je to přímá preventivní strategie, jejímž úkolem je resocializace osob nebo prostředí, které již byly zasaženy kriminalitou. Tato prevence obsahuje činnosti jako například rodinné a sociální poradenství, rekvalifikace, rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí atd.

---

¹³ VEČERKA, Kazimír a kol. *Prevence kriminality v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Themis, 1997. 159 s. strana 7

Další, ale spíše dříve užívané rozdělení, se kterým se někdy setkáváme, je rozdělení na zákonnou, intervenční a mechanickou prevenci. Používá ho například autor Schneider.¹⁴

Zákonná prevence- někdy taktéž nazývaná generální. Vychází z trestního práva.

Intervenční- někdy taktéž nazývaná zásahová. Je synonymem k již zmiňované sociální prevenci.

Mechanická prevence- je synonymem k již zmiňované situační prevenci.

---

¹⁴ SCHNEIDER, Hans, Joachim. *Kriminologie*. vyd. neuv. Berlin: de Gruyter, 1987. 969 s. ISBN 3-11-007023-5. Strana 122

2 Prevence kriminality v ČR

V České republice je organizace prevence kriminality rozdělena do tří úrovní:¹⁵

- na mezirezortní úrovni
- na rezortní úrovni
- na místní úrovni

Jednotlivé úrovně nyní charakterizují. Vzhledem k další části mé práce jsem nejvíce pozornosti zaměřil na prevenci kriminality na místní úrovni.

Prevence kriminality na rezortní úrovni

Samotné Ministerstvo vnitra k této úrovni udává: „Programy prevence kriminality vycházejí z věcné působnosti jednotlivých ministerstev, obohacují jejich běžné činnosti o nové prvky a přístupy a ovlivňují tvorbu příslušné legislativy.“¹⁶

Prevence kriminality na mezirezortní úrovni

Jak již z názvu vyplývá, jde o součinnost a koordinaci jednotlivých ministerstev (resortů) a dalších subjektů v oblasti prevence kriminality. Jednotlivé subjekty jsou zastoupeny v tzv. Republikovém výboru pro prevenci kriminality, kde se odehrávají aktivity na této úrovni.

Republikový výbor pro prevenci kriminality- tento výbor se schází obvykle jednou za měsíc, má 19 členů a jeho předsedou je ministr vnitra, výkonným místopředsedou 1. náměstek ministra vnitra a jeho činnost zajišťuje odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra. Poradním orgánem je Komise pro výběr

---

¹⁵ Prevence kriminality [online], Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 17. 11. 2009], Dostupné z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/pojmy/1.1.htm>>

¹⁶ Prevence kriminality [online], Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 17. 11. 2009], Dostupné z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/pojmy/1.1.htm>>

projektů Programu prevence kriminality k poskytování dotací ze státního rozpočtu.

„Republikový výbor pro prevenci kriminality je meziresortní iniciační, koordinační a metodický orgán zřízený při Ministerstvu vnitra usnesením vlády ze dne 3. 11. 1993 č. 617. Řídí se statutem a jednacím řádem schváleným vládou České republiky“¹⁷

V Republikovém výboru pro prevenci kriminality jsou zastoupeny tyto subjekty: ¹⁸

- Ministerstvo financí
- Ministerstvo obrany
- Ministerstvo práce a sociálních věcí - odbor rodinné politiky
- Ministerstvo práce a sociálních věcí - odbor sociálních služeb
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Ministerstvo spravedlnosti
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- Ministerstvo vnitra
- Ministerstvo zdravotnictví
- Nejvyšší státní zastupitelství
- Policejní prezidium
- Institut pro kriminologii a sociální prevenci
- Generální ředitelství vězeňské služby
- Probační a mediační služba
- Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity
- Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
- Soudcovská unie České republiky

---

¹⁷ Republikový výbor pro prevenci kriminality[online], odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 17. 11. 2009], Dostupné z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/rvppk/2.1.htm>>

¹⁸ Republikový výbor pro prevenci kriminality[online], odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 17. 11. 2009], Dostupné z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/rvppk/2.1.htm>>

Prevence kriminality na místní úrovni

Tato prevence a její programy jsou považovány z hlediska účinnosti za nejefektivnější. Jsou do ní zapojeny orgány veřejné správy, police, nevládní organizace a další instituce působící v obcích. Zahrnuje oblasti sociální a situační prevence a to s ohledem na místní podmínky a situaci. Aktivita se snaží do těchto oblastí optimálně rozložit. Programy spadající do prevence na místní úrovni kladou důraz na kooperaci zainteresovaných orgánů. Prevence na místní úrovni se týká zejména obcí a měst se zvýšenou mírou kriminality, sociálně patologických jevů a dalších kriminálně rizikových jevů. Odpovědnost za realizaci programů prevence kriminality na místní úrovni leží na obecních zastupitelstvech, která však pro jednotlivé programy mají metodickou, koncepční a finanční podporu ze strany ústředních orgánů státní správy a samosprávy.

2.1 Program Partnerství

Jedním z nejvýznamnějších programů prevence kriminality na místní úrovni je Program prevence kriminality na místní úrovni – Partnerství (dále jen program Partnerství).

Program Partnerství je inovací programu realizovaného v letech 1996-2004 pod názvem Komplexní součinnostní program prevence kriminality na místní úrovni. Co se týče cíle programu Partnerství, je výstižná definice v dokumentech Ministerstva vnitra „Cílem programu Partnerství je: zvyšovat pocit bezpečí občanů; rychle reagovat na aktuální negativní vývoj trestné činnosti a specifické problémy v konkrétních lokalitách a tím snižovat míru a závažnost trestné činnosti; předcházet páčání

trestné činnosti a omezovat příležitosti k páčání trestné činnosti“¹⁹

Samotný program Partnerství byl poprvé schválen usnesením vlády č. 393 v dubnu 2004 jako součást Strategie prevence kriminality na léta 2004 až 2007 a posléze byl schválen usnesením vlády č. 1150 dne 15. října 2007 jako součást Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011.

Finanční podporu ve formě státní dotace přidělí obci Ministerstvo vnitra po doporučení Policie ČR na základě provedené analýzy bezpečnostní situace dané lokality.

2.2 Komise pro prevenci kriminality a koordinátor prevence kriminality

Ve městech a obcích, které se věnují preventivním činnostem na místní úrovni, bývá zpravidla vybrán koordinátor prevence kriminality. Ten je pověřen sestavením Komise pro prevenci kriminality. Proč je důležité mít tyto orgány, je možné pochopit ze slov autora Večerky, který uvádí: „Preventivní aktivity, které mohou mít výraznější naději na úspěch při omezování kriminality v určité lokalitě, musí být projektovány jako činnosti dlouhodobé, systematické a interaktivní. To předpokládá, aby samotné preventivní práci předcházelo zásadní politické rozhodnutí kompetentních orgánů města věnovat se dlouhodobě a systematicky této práci. Jakákoliv ukvapenost či podcenění zabezpečovacích fází preventivních aktivit, jakož i zpětnovazebních mechanismů ověřování faktické vhodnosti či

---

¹⁹ Vyhlášení programu Partnerství[online], Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, Archiv MVČR, Praha, 2008, [cit. 24. 11. 2009], dostupné z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/formular/vyhlaseni.html>>

účinnosti, může celkové záměry preventivního působení ohrozit“.²⁰

Zásadní vliv na to, zda bude sestavena Komise pro prevenci kriminality v čele s koordinátorem prevence kriminality, má městské respektive obecní zastupitelstvo.

Koordinátor prevence kriminality by měl být vybrán na základě výběrového řízení. Tento člověk by měl mít jak teoretické znalosti, tak praktické zkušenosti s touto problematikou. Nespornou výhodou je znalost místního prostředí. Ta koordinátorovi pomůže například již při sestavování Komise pro prevenci kriminality. Počet členů a její složení je závislé na velikosti a možnostech města, respektive obce. Komise bývá složena ze zástupců institucí působících v dané lokalitě, jako například městská policie, Policie ČR, soud, sociální odbory, sociálně zaměřené instituce, školy, vedení města atd.

V další části práce se budu věnovat tématu Prevence kriminality na místní úrovni, Komise prevence kriminality a Koordinátor prevence kriminality ve Svitavách.

---

²⁰ VEČERKA, Kazimír a kol. *Prevence kriminality v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Themis, 1997. 159 s. 85

3 Prevence kriminality ve Svitavách

Zprávy a dokumenty, ze kterých jsem čerpal informace k této kapitole, jsou veřejně přístupné informace města Svitavy.

3.1 Komise pro prevenci kriminality

Komise pro prevenci kriminality byla ustanovena rozhodnutím rady města ze dne 20. dubna 1998. Toto rozhodnutí vzniklo na základě zprávy o bezpečnostní situaci projednávané v orgánech města v lednu 1998. Součástí zprávy bylo i zamyšlení nad možným vývojem. Nově bylo také zřízeno na městském úřadě místo koordinátora prevence kriminality, který se samozřejmě podílel na sestavování komise. Koordinátor dostal za úkol zejména koordinovat všechny preventivní činnosti ve městě a připravovat podklady pro jednání komise.

Komise si po svém vzniku stanovila následující krátkodobé a dlouhodobé cíle:

Krátkodobé cíle:

- Práce na analýze bezpečnostní situace ve městě
- Zajištění veškerých podkladů a navázání kontaktů se všemi institucemi a zařízeními zabývajícími se kriminalitou a dalšími sociálně patologickými jevy
- Zvážit nutnost sociologické studie týkající se kriminality
- Samostatně analyzovat některé sociálně patologické jevy
- Zjistit a rozebrat současný stav v nabídce volného času, včetně vytvoření mapy sportovišť s analýzou jejich využití

Dlouhodobé cíle:

- Za pomoci Policie ČR nejméně jedenkrát za rok zpracovat analýzu kriminality ve městě s podrobným rozбором ostatních sociálně patologických jevů

- Minimálně jedenkrát za tři roky vypracovat sociologickou studii zaměřenou na kriminalitu a sociální patologii
- Spolupracovat se všemi subjekty v oblasti prevence a koordinovat preventivní aktivity ve městě
- Pracovat na vytváření vlastních konkrétních projektů prevence kriminality a jejich prostřednictvím se pokusit řešit hlavní problémy v této oblasti ve městě
- Aktivně se podílet na realizaci projektů
- Podle potřeby dotvářet komplexní program prevence ve městě a reagovat tak na případnou eskalaci problémů v kterékoliv oblasti kriminality nebo sociální patologie

V současnosti je Komise pro prevenci kriminality složená ze třinácti členů a předsedy. Předsedou komise je Mgr. Erich Stündl, který je zároveň Koordinátor prevence kriminality.

3.2 Preventivní činnost v letech 1998-2008

Mým původním záměrem bylo v této kapitole stručně představit všechny projekty realizované Komisí pro prevenci kriminality města Svitavy od jejího vzniku v roce 1998. Po bližším seznámení se s činností komise v letech 1998-2008 jsem od tohoto záměru upustil. Toto téma by totiž zcela jistě svým rozsahem vydalo na samostatnou bakalářskou práci. Postupně jsem napočítal přibližně sto realizovaných programů, projektů, opatření a akcí, které byly zařazeny do tzv. Komplexního programu prevence.

Počet realizovaných projektů v jednotlivých letech měl vzestupnou tendenci. Jako příklad uvedu rok 1998 a rok 2008. Zatímco v roce 1998 byly realizovány tři projekty, v roce 2008 to bylo patnáct projektů.

Od roku 2007 se začala činnost Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách dělit do čtyř základních oblastí:

- Analytická činnost
- Oblast formování spolupráce institucí v prevenci kriminality
- Oblast přípravy a realizace konkrétních programů, projektů a jednorázových akcí
- Prevence závislostí

Rozdělení proběhlo na základě metodiky Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

4 Typový program preventivního působení v oblasti prevence závislostí ve Svitavách v roce 2008

4.1 Projekt Cesta ke svobodě

V této části mé práce podrobněji přiblížím typový projekt zařazený do Komplexního programu prevence kriminality ve Svitavách v roce 2008 s názvem „Cesta ke svobodě“.

Komise pro prevenci kriminality uvádí: „V průběhu posledních let jsou svitavští občané stále častěji konfrontováni s problematikou drog. Pokud se s problémem nesetkávají ve svém nejbližším okolí, zcela jistě na něj naráželi v novinových člancích v regionálním tisku. Vzrůstající frekvence odhalených výrobců a vyšetřovaných osob vzbuzuje obavy, že náš region je tímto problémem zasažen více, než je tomu v městech obdobné velikosti obvyklé. Ve skutečnosti je tento problém stejně závažný i tam, kde se o něm nepíše a nemluví. Znamená to bohužel pouze, že mu příslušné orgány nevěnují takovou pozornost jako v našem městě.“ Právě nárůst drogové problematiky je jeden z hlavních důvodů pro preventivní působení v této oblasti. Zároveň však toto vyjádření dává odpověď na otázku, proč se v tomto regionu o problematice drog mluví více než v regionech jiných.

Jeden z nejrozsáhlejších projektů zaměřující se na drogovou problematiku ve Svitavách v roce 2008 byl právě projekt „Cesta ke svobodě“. Projekt lze zařadit do oblasti primární prevence závislostí a byl určen pro žáky devátých tříd svitavských základních škol a studenty svitavských středních škol.

Projekt tvořil komponovaný program skládající se ze tří částí:

- Výstava doc. Mgr. Jindřicha Štrejta s názvem Cesta ke svobodě
- Komponovaný pořad pro žáky a studenty svitavských škol s názvem Los trifidos
- Výtvarná a literární soutěž s tematikou závislostí v našem životě

Nyní jednotlivé části představím.

-Výstava doc. Mgr. Jindřicha Štrejta s názvem Cesta ke svobodě

Jednalo se o výstavu fotografií Jindřicha Štrejta, jednoho z nejvýznamnějších českých dokumentárních fotografů. Černobílé fotografie dokumentovaly život kolem nás, jehož součástí je závislost v nejrůznějších podobách. Samotná výstava byla otevřena také veřejnosti a to podobu dvou měsíců v prostředí multifunkčního centra Fabrika a Muzea ve Svitavách.

-Komponovaný pořad pro žáky a studenty svitavských škol s názvem Los trifidos

Těchto komponovaných pořadů se zúčastňovali žáci ve zhruba dvacetičlenných skupinách. Pořad Los trifidos byl vytvořen na námět knihy Den trifidů od britského spisovatele Johna Wyndhama. Los trifidos byl připraven ve spolupráci s členy Dramatické školičky ve Svitavách a divadelního souboru Docela malé divadlo. Samotní autoři Los trifidos přibližují takto: „Komponovaný pořad využívá prvků emocionální výchovy a je realizován prostřednictvím metody hraní rolí, práce se skupinou a metody cvičení. Prožitky jsou bezprostředně po představení rozebrány na besedě s učiteli dramatické školy. Témata besedy tvoří zpočátku konkrétní prožitky, které žáci a

studenti vlastními slovy komentují. Dotazy jsou postupně zobecňovány do následujících témat:

- Závislosti v našem životě
- Společenství, společnost a organizace života ve společnosti
- Morálka, pravidla, normy a zákony ve společnosti
- Rozhodnutí a odpovědnost
- Sociální stratifikace
- Úspěch, neúspěch a základní hodnoty ve společnosti
- Moc a autorita
- Vůdcovství a vedení
- Peníze a jejich postavení ve společnosti
- Manželství, rodina a jejich význam pro společnost
- Volný čas
- Povolání a poslání
- Pomoc a pomáhání
- Tajemné komnaty v našem životě

V případech, kdy žáci konkrétní dotazy k tématům nechápou, jsou zasazovány do některého z okamžiků vlastní hry tak, aby jim byly srozumitelné. Učitelé odpovědi žáků nehodnotí, cílem je zaujetí vlastního postoje a jeho objasnění ostatním.²¹

-Výtvarná a literární soutěž s tematikou závislosti v našem životě

Žáci a studenti, kteří se soutěže zúčastnili, soutěžili ve dvou kategoriích podle typu soutěžního díla:

- Výtvarné práce- kresby, malby, grafiky, koláže.
- Literární práce- vyprávění, úvahy, série rad pro rodiče.

---

²¹ Stündl, Erich, *Projekt cesta ke svobodě* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2008, [cit. 20. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/index.php?ad=../aktuality06/zpravy/20084850802&st=1&sk=index-po&poc=6>>

Při veřejném slavnostním vyhodnocení v multifunkčním centru Fabrika byly nejlepší práce promítnuty na velkém plátně a předneseny členy dramatické školy. Součástí celého slavnostního vyhodnocení bylo také taneční vystoupení inspirované fotografiemi Jindřicha Štreita. Taneční vystoupení předvedli žáci Základní umělecké školy z Poličky.

5 Praktická část – dotazníkové šetření

5.1 Téma výzkumu

Provedl jsem dotazníkové šetření u žáků devátých tříd svitavských základních škol, kteří se zúčastnili projektu “Cesta ke svobodě”.

5.2 Cíle a záměry výzkumu

Cílem mého výzkumu bylo zjistit nejen zkušenosti a názory na drogovou problematiku, ale i poznatky a názory na projekt “Cesta ke svobodě” žáků základních škol po absolvování projektu. Záměrem bylo zjistit informace od žáků ne bezprostředně po absolvování projektu, ale s odstupem času po vstřebání zážitků. Za důležitý faktor považuji anonymitu výzkumu, čímž jsem chtěl získat co nejupřímnější odpovědi bez obav z případných následků. Veškeré dosavadní reakce a názory na projekt “Cesta ke svobodě”, se kterými jsem se setkal, anonymní nebyly.

5.3 Hypotézy

Pro svůj výzkum jsem si stanovil následující hypotézy:

1. Chlapci mají tolerantnější názory v oblasti drogové problematiky než dívky.
2. Chlapci mají větší zkušenosti s užíváním drog než dívky.
3. Projekt “Cesta ke svobodě” zaujal dívky více než chlapce.

5.4 Výběr a zdůvodnění metody výzkumu

Zvolil jsem kvantitativní metodu výzkumu pomocí dotazníků. Tato forma byla vhodnější vzhledem k počtu dotazovaných osob. Dotazník obsahoval celkem 19 otázek, které

je možné tématicky rozdělit do tří kategorií: údaje o respondentovi, zkušenosti s užíváním drog, poznatky a názory na projekt "Cesta ke svobodě".

5.5 Charakteristika výzkumného souboru

Z celkových zhruba 250 zúčastněných žáků, kteří se zúčastnili projektu "Cesta ke svobodě" se dotazníkového šetření zúčastnilo 96 žáků. Z celkového počtu respondentů bylo 54% chlapců a 46% dívek. Věkové rozmezí respondentů bylo 14-15 let.

5.6 Procedura a technika výzkumu

Dotazníkové šetření jsem s žáky prováděl s odstupem přibližně dvou měsíců po absolvování projektu. Díky tomu měli možnost dostatečně vstřebat své zážitky a poznatky z projektu. Vyplnění dotazníků bylo čistě dobrovolné a anonymní, za což jsem se respondentům zaručil. Respondenti v jednotlivých dotazníkových otázkách měli zpravidla na výběr ze čtyř možností odpovědí, z nichž jedna byla možnost odpovědět vlastními slovy. Takto byly strukturované všechny otázky, kromě zjišťování věku a pohlaví respondentů a také jedné otázky, ve které měli respondenti seřadit uvedené pojmy dle důležitosti v jejich životě.

5.7 Vzor dotazníku

Dobrý den,

v prosinci 2008 jste se v multifunkčním centru Fabrika zúčastnili komponovaného programu "Cesta ke svobodě".

V rámci své bakalářské práce zjišťuji názory přímých účastníků na tento program a na problematiku, které se týká. Proto Vás prosím o vyplnění následujícího dotazníku.

Dotazník bude anonymní a veškeré získané informace budou použity pouze pro zpracování mé bakalářské práce a ne k jiným účelům.

Za upřímné odpovědi a za spolupráci mockrát děkuje Pavel Adamec, student oboru Humanitní studia na FF UPCE.

Vyberte vždy jednu z nabízených možností, pokud u otázky není napsáno jinak.

1) Vaše pohlaví: žena\muž

2) Váš věk:

3) Máte zkušenosti s užíváním tzv. legálních drog jako alkohol a cigarety?

- a) Ano, užívám je pravidelně
- b) Ne, nikdy jsem je nevyzkoušel/la
- c) Užívám je příležitostně
- d) Vyzkoušel jsem je, ale neužívám
- e) Jiná odpověď.....

4) Máte zkušenosti s užívání měkkých drog (marihuana, hašiš,..)?

- a) Ano, užívám je pravidelně
- b) Ne, nikdy jsem je nevyzkoušel/la
- c) Užívám je příležitostně
- d) Vyzkoušel jsem je, ale neužívám
- e) Jiná odpověď.....

5) Máte zkušenosti s užívání tvrdých nelegálních drog (heroin, pervitin,...)?

- a) Ano, užívám je pravidelně
- b) Ne, nikdy jsem je nevyzkoušel/a
- c) Užívám je příležitostně
- d) Vyzkoušel jsem je, ale neužívám
- e) Jiná odpověď.....

6) Souhlasili byste se zákazem užívání tzv. legálních drog jako alkohol, cigarety?

- a) Ano, zakázal/a bych je úplně
- b) Omezil bych jejich užívání (např.: pouze vyhrazená místa pro jejich užívání, zvýšení věkové hranice pro jejich prodej a užívání)
- c) Nezakazoval/a bych to, je to každého věc
- d) Nevím
- e) Jiná odpověď.....

7) Souhlasli byste s legalizací marihuany?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Spíše ano
- d) Spíše ne
- e) Jiná odpověď.....

8) Setkáváte se s někým z vašeho okolí o kom víte, že užívá měkké nelegální drogy (marihuana,..)?

- a) Ano, často
- b) Ano, občas
- c) Ne nesetkal/a jsem se s nikým takovým
- d) Já osobně ne, ale moji kamarádi takového člověka znají
- e) Jiná odpověď.....

9) Setkali jste se s někým z vašeho okolí o kom víte, že užívá tvrdé nelegální drogy (heroin, pervitin,..)?

- a) Ano, často
- b) Ano, občas
- c) Ne nesetkal/a jsem se s nikým takovým
- d) Já osobně ne, ale moji kamarádi takového člověka znají
- e) Jiná odpověď.....

10) Seřad'te následující pojmy podle důležitosti ve vašem životě (přiřad'te čísla od 1 do 5; 1=nejdůležitější, 5=nejméně důležité)

- a) Peníze
- b) Moc
- c) Rodina
- d) Kariéra
- e) Přátelé

11) Diskutujete s rodiči o problematice drogových závislostí?

- a) Ano, často
- b) Občas
- c) Ne, nikdy
- d) Zřídka kdy
- e) Jiná odpověď.....

12) Diskutujete se svými kamarády o problematice drogových závislostí?

- a) Ano, často
- b) Občas
- c) Ne, nikdy
- d) Zřídka kdy
- e) Jiná odpověď.....

13) Jestliže byste zjistili , že kamarád/ka užívá a je závislý na tvrdých drogách (např. pervitin, heroin)

- a) Snažil/a bych se mu pomoci dostat ho z toho
- b) Přestal/a bych se s ním stýkat
- c) Podporoval/a bych ho v užívání
- d) Udal/a bych ho
- e) Jiná odpověď.....

14) Zúčastnili jste se projektu “Cesta ke svobodě“, změnilo toto váš pohled na problematiku drogové závislosti?

- a) Ne, nezměnilo, nepřišlo mi to jako problémová záležitost a ani teď nepříjde
- b) Ano, změnilo, začal jsem o těchto věcech více přemýšlet
- c) Potvrdilo mi to pohled, který jsem zastával již před tím
- d) Dříve jsem to viděl jako problémovou záležitost, ale teď mi to již nepřipadá
- e) Jiná odpověď.....

15) Jak hodnotíte preventivní činnost v oblasti kriminality na Svitavsku?

- a) Nevím, nemám přehled
- b) Hodnotím velice kladně
- c) Není to špatné, ale mohlo by to být lepší
- d) Přijde mi nedostatečná
- e) Jiná odpověď.....

16) Projekt “Cesta ke svobodě“... :

- a) Byl pro mě velice přínosný, dozvěděl/a jsem se spoustu nových informací.
- b) Považuji za ztrátu času.
- c) Považuji za dobrou příležitost, jak se uvolnit ze školy.
- d) Mě neuchvátil ani nenadchl
- e) Jiná odpověď.....

17) Která část projektu “Cesta ke svobodě“ vás nejvíce zaujala?

- a) Výstava fotografií Jindřicha Štrejta
- b) Komponovaný program Los trifidos
- c) Výtvarná a literární soutěž
- d) Všechny
- e) Ani jedna

18) Máte nějaký vlastní návrh na změnu nebo doplnění projektu do budoucna? Pokud ano, uveďte jaký.

- a) Ne
- b) Ano:.....

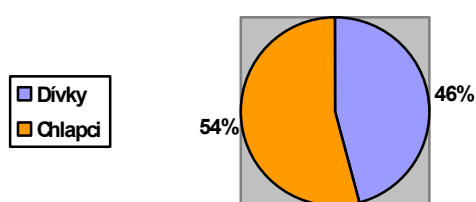
19) Zúčastnili byste se opět takového nebo obdobného projektu?

- a) Ano, určitě
- b) Možná ano
- c) Ne
- d) Ano, ale jen v případě, že to by to nahrazovalo školní výuku
- e) Jiná odpověď.....

5.8 Vyhodnocení výzkumu

Údaje získané z dotazníkového šetření jsem zpracoval do následujících grafů:

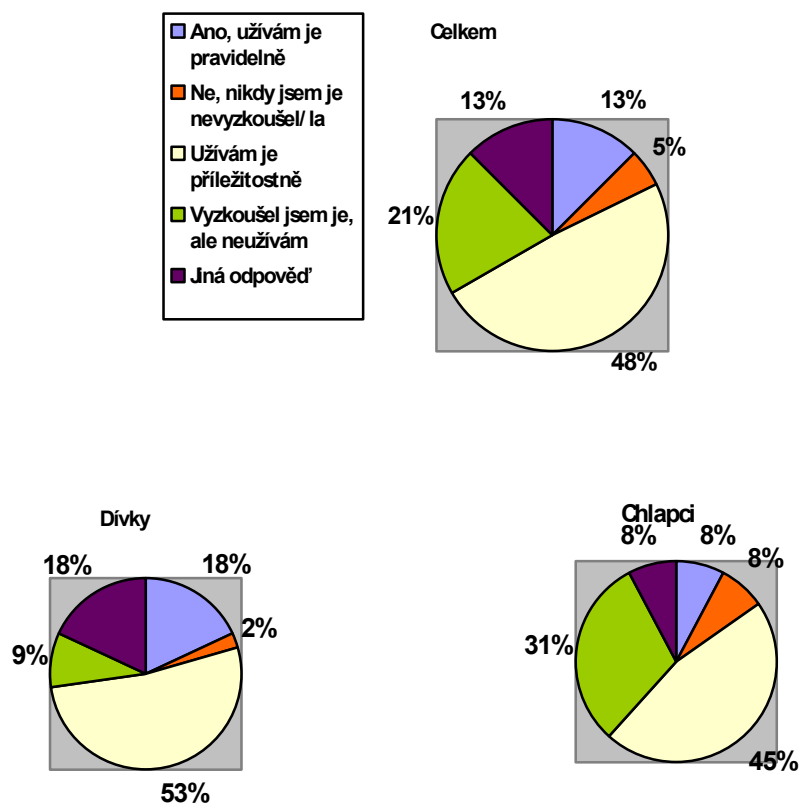
1) Zastoupení pohlaví v dotazníkovém šetření

2) Věk účastníků dotazníkového šetření

Věkové rozmezí respondentů bylo 14-15 let

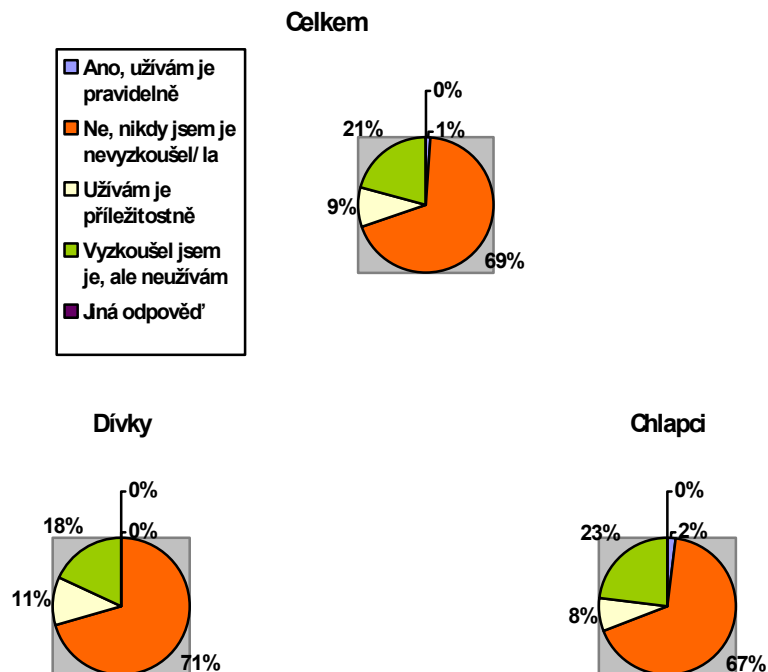
3 Máte zkušenosti s užívání tzv. legálních drog jako alkohol a cigarety?

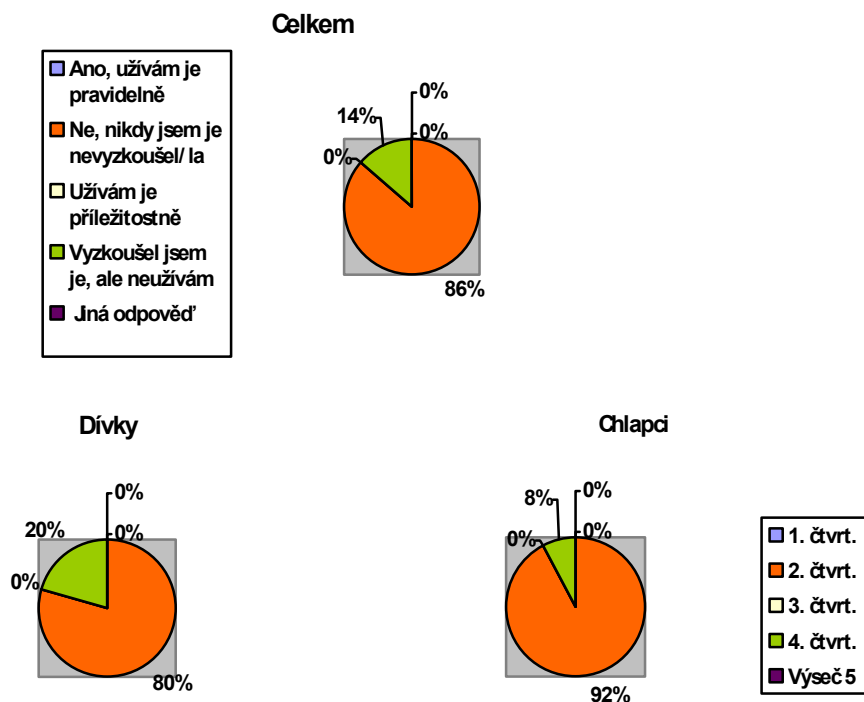
Možnost jiná odpověď:

- „Někdy si dám víno.“
- „Alkohol neužívám, cigarety občas.“
- „Cigarety nikdy nevyzkoušel a ani nebudu zkoušet. Alkohol vyzkoušel, ale neužívám.“
- „Dal bych si častěji, ale nechtějí mi nalít v hospodě.“
- „Mně vadí, ale u jiných ne.“
- „Někdy je zkusím.“
- „Můj otec pije, já nechci, když to vidím.“
- „Jsem nemocná, ikdyž bych je zkusila, nemůžu.“
- „Nelíbí se mně, když je někdo opilý a dělá nepořádek.“
- „Když mně někdo nabídne, tak si zapálím.“
- „Kouřím o víkendech, přes týden vůbec.“
- „Už nekouřím.“

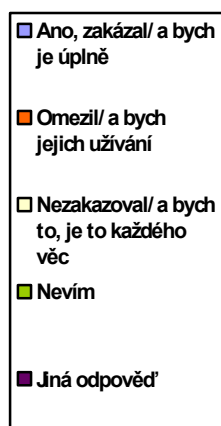
4) Máte zkušenosti s užíváním měkkých drog (marihuana, hašiš,..)?

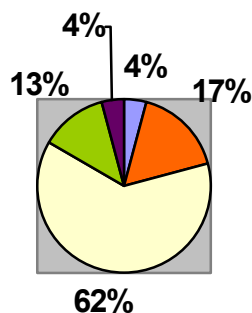
5) Máte zkušenosti s užívání tvrdých nelegálních drog (heroin, pervitin,...)

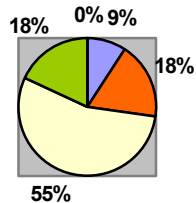
6) Souhlasil/a byste se zákazem užívání tzv. legálních drog jako alkohol, cigarety?

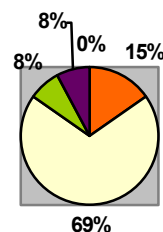
Celkem

Dívky

Chlapci

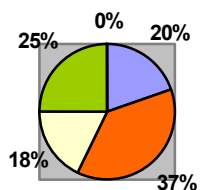
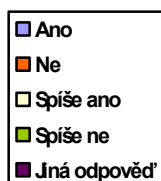

Možnost jiná odpověď:

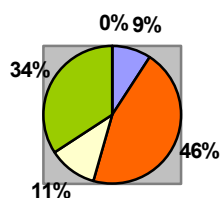
- „Nikdy.“
- „Na to nikdo nemá, aby je zakázal.“
- „Nechápu, jak si někdo dobrovolně ničí zdraví.“
- „Snížil bych hranici na jejich prodej.“

7) Souhlasil/a byste s legalizací marihuany?

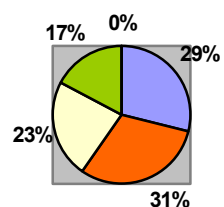
Celkem

Dívky

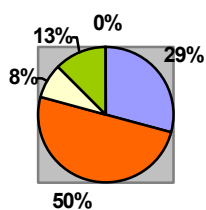
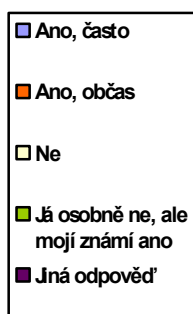

Chlapci

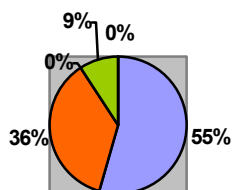

8) Setkáváte se s někým z vašeho okolí o kom víte, že užívá měkké nelegální drogy (marihuana,..)?

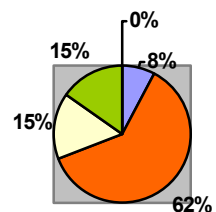
Celkem

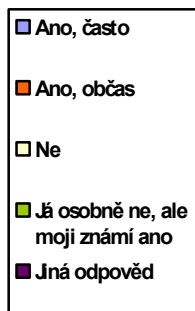
Dívky

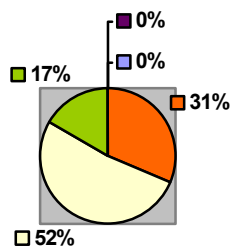
Chlapci

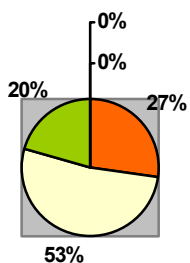
9) Setkal/la jste se s někým z vašeho okolí o kom víte, že užívá tvrdé nelegální drogy (heroin, pervitin,..)?

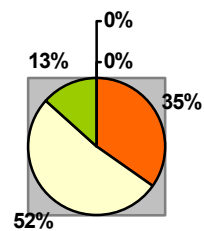
Celkem

Dívky

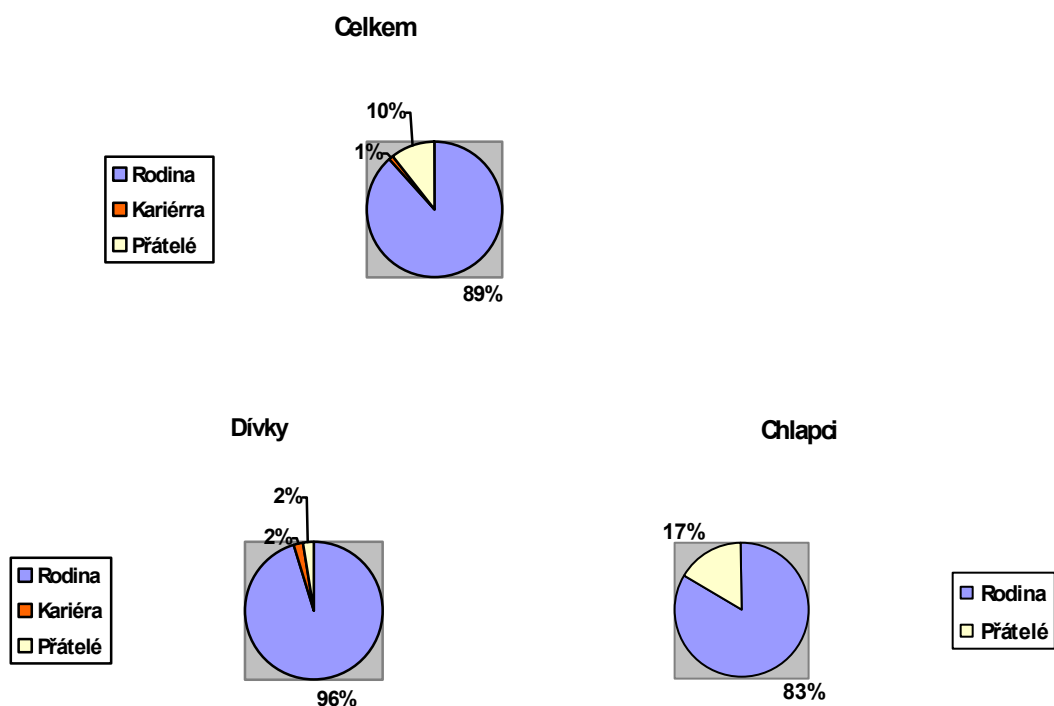
Chlapci

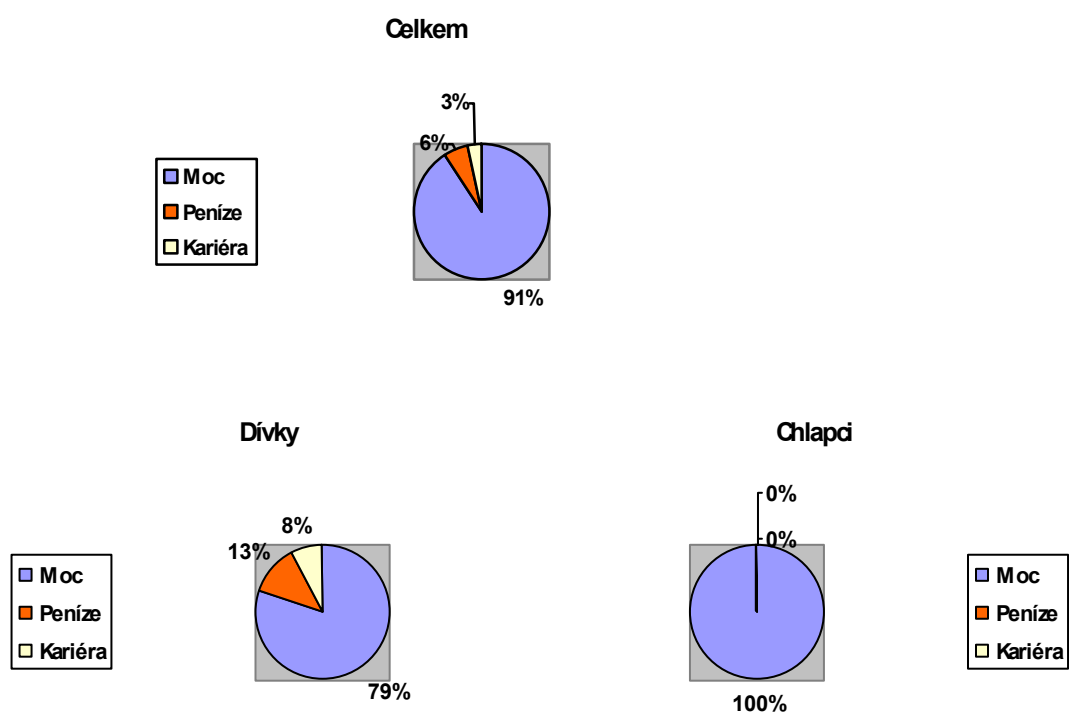

10) Seřad'te následující pojmy dle důležitosti ve vašem životě (přičad'te čísla od 1 do 5; 1=nejdůležitější, 2=nejméně důležité)

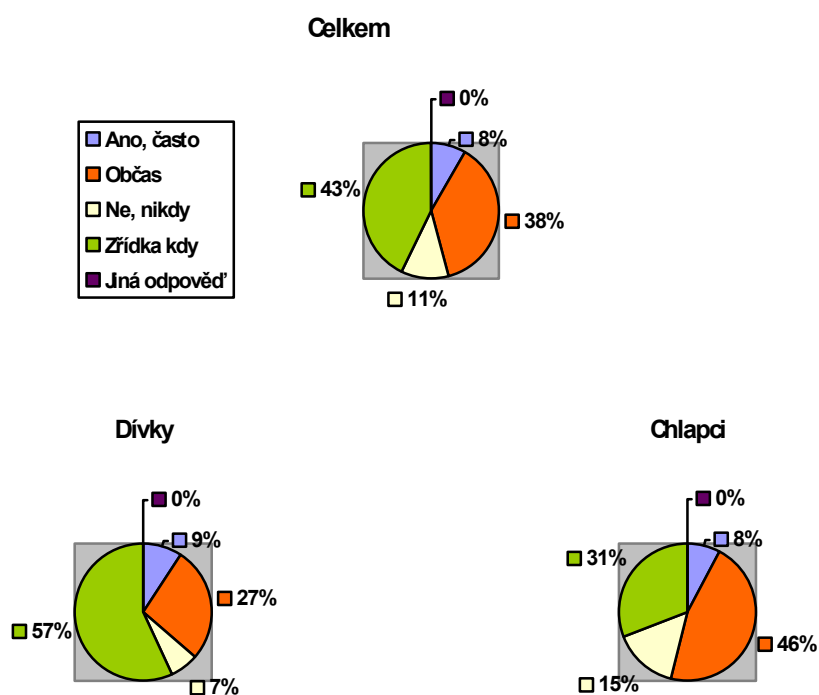
- Nejdůležitější

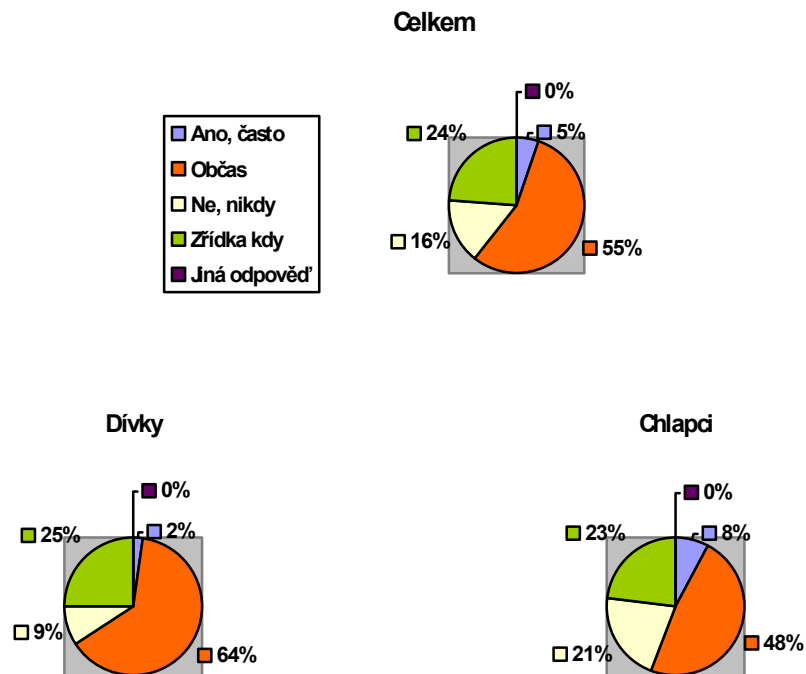
- Nejméně důležité

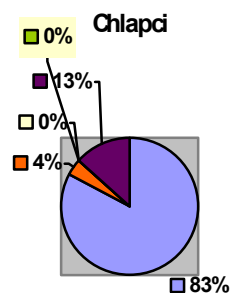
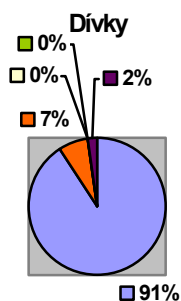
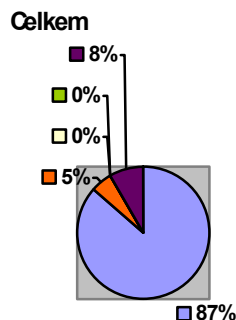
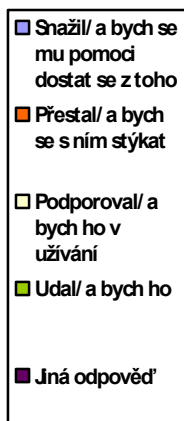
11) Diskutujete s rodiči o problematice drogových závislostí?

12) Diskutujete se svými kamarády o problematice drogových závislostí?

13) Jestliže byste zjistil/la , že kamarád/ka užívá a je závislý na tvrdých drogách (např. pervitin, heroin)

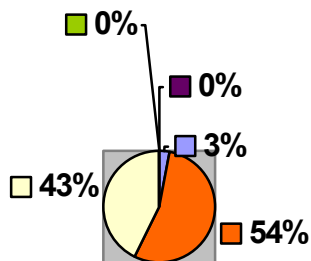
Možnost jiná odpověď:

- „Je to její život, tak ať si dělá, co chce.“
- „Zabil bych ho.“
- „Asi bych to řekla jeho rodičům.“
- „Buď přestane, nebo s ním končím.“
- „Snažil bych se s ním promluvit, i když by to asi bylo zbytečné.“
- „Je to každého věc.“
- „Řekla bych mu, že si kazí život.“
- „S někým bych se poradil.“

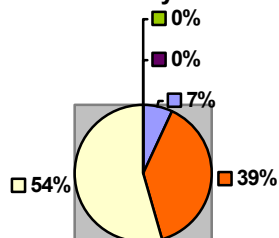
14) Zúčastnili jste se projektu “Cesta ke svobodě“, změnilo toto váš pohled na problematiku drogové závislosti?

- Ne, nezměnilo, nepřišlo mi to jako problémová záležitost a ani teď nepřijde
- Ano, změnilo, začal/a jsem o těchto věcech více přemýšlet
- Potvrdilo mi to pohled, který jsem zastával již předtím
- Dříve jsem to viděl/a jako problémovou záležitost, ale teď mi to již nepřipadá

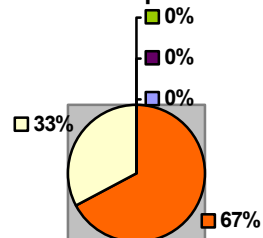
Celkem

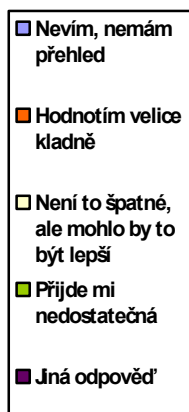
Dívky

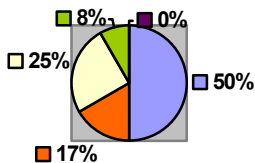
Chlapci

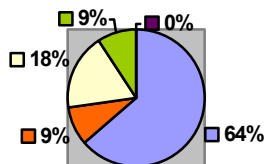
15) Jak hodnotíte preventivní činnost v oblasti kriminality na Svitavsku?

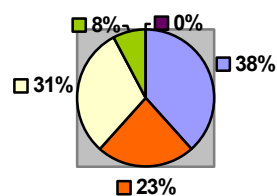
Celkem

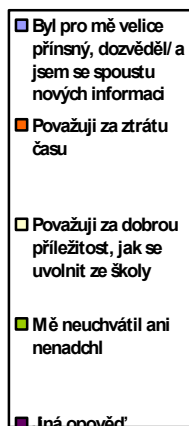
Dívky

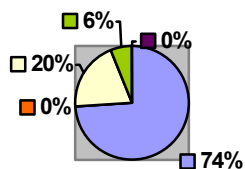
Chlapci

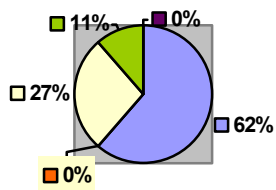
16) Projekt „Cesta ke svobodě“ :

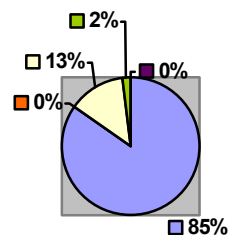
Celkem

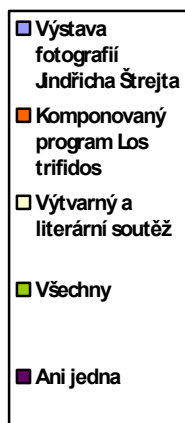
Dívky

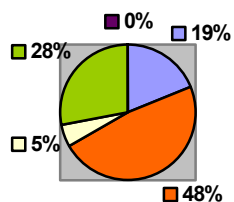
Chlapci

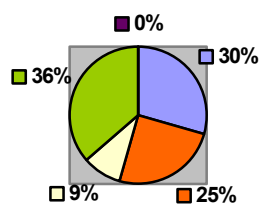
17) Která část projektu Cesta ke svobodě vás nejvíce zaujala?

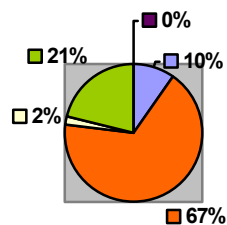
Celkem

Dívky

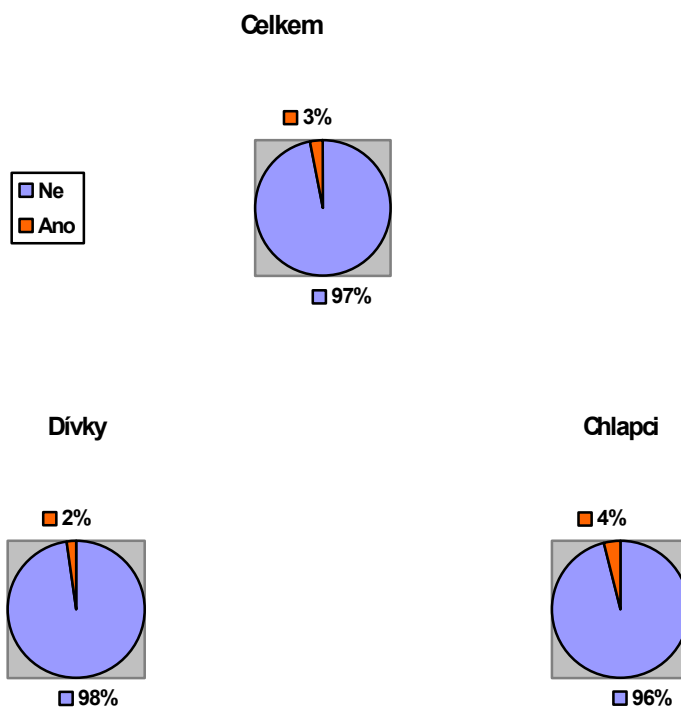

Chlapci

18) Máte nějaký vlastní návrh na změnu nebo doplnění projektu pro příště?

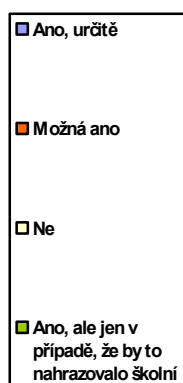
Pokud ano, uveďte jaký.

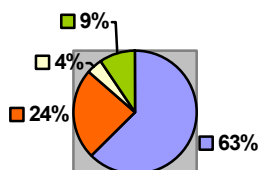
Možnost jiná odpověď:

- „Pořádat více podobných akcí jako je Los trifidos.“
- „Pořad byl dobrý, ale trochu zdlouhavý, takže by se příště mohl zkrátit a urychlit.“
- „Pozval bych někoho, kdo někdy užíval drogy.“

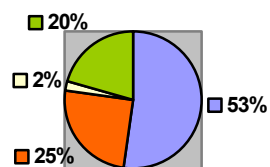
19) Zúčastnili byste se opět takového nebo obdobného projektu?

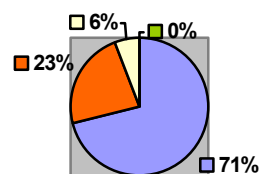
Celkem

Divky

Chlapci

5.9 Potvrzení nebo vyvrácení hypotéz

- **Hypotéza č. 1:** *Chlapci mají tolerantnější postoje v oblasti drogové problematiky než dívky.*

- Po zpracování dotazníků lze říci, že chlapci mají tolerantnější postoje v oblasti drogové problematiky než dívky, tudíž je tato **hypotéza potvrzena** a platí.

Odůvodnění na základě výsledků dotazníkového šetření:

- Se zákazem užívání tzv. legálních drog jako alkohol a cigarety by souhlasilo o 9% více dívek než chlapců. Naopak o 14% více chlapců než dívek by toto nezakazovalo.
  - o S legalizací marihuany by souhlasilo o 20% více chlapců než dívek. O 15% více dívek než chlapců by s tímto nesouhlasilo.
- O 3% procenta více dívek než chlapců by se přestalo stýkat s kamarádem/kou, kdyby zjistily, že je závislý/á na tvrdých drogách.

- **Hypotéza č. 2:** *Chlapci mají větší zkušenosti s užíváním drog než dívky.*

- Po zpracování dotazníků lze říci, že chlapci nemají s užíváním drog větší zkušenosti, tudíž tato **hypotéza je vyvrácena** a neplatí.

Odůvodnění na základě výsledků dotazníkového šetření:

- O 10% více dívek než chlapců pravidelně užívá tzv. legální drogy jako alkohol a cigarety.
- O 6 % více chlapců než dívek tzv. legální drogy jako alkohol a cigarety nikdy nevyzkoušelo.
- O 3% více dívek než chlapců užívá příležitostně měkké drogy (marihuana, pervitin,...).
- O 12 % více dívek než chlapců vyzkoušelo, ale neužívá tvrdé drogy (heroin, pervitin,..)

- **Hypotéza č. 3:** *Projekt “Cesta ke svobodě“ zaujal dívky více než chlapce.*

- Po zpracování dotazníků lze říci, že dívky projekt “Cesta ke svobodě“ nezaujal více než chlapce, tudíž tato **hypotéza je vyvrácena** a neplatí.

Odůvodnění na základě výsledků dotazníkového šetření:

- O 23% více chlapců než dívek uvedlo, že projekt “Cesta ke svobodě“ pro ně byl velice přínosný a že se dozvěděli spoustu nových informací.
- O 18% více chlapců by se opět zúčastnilo projektu “Cesta ke svobodě“ nebo obdobného projektu.

6 Návrh na doplnění preventivního programu

S projektem “Cesta ke svobodě“ jsem se seznámil jak teoreticky, tak prakticky, protože jsem měl možnost se některých částí projektu osobně zúčastnit. Setkal jsem se jak s lidmi, kteří se na realizaci projektu podíleli, tak s jeho účastníky. Na projektu mne velice zaujal způsob jeho vedení, kdy žákům nikdo neříká, co smí nebo nesmí dělat. Organizátoři se snaží o to, aby si žáci udělali vlastní názor a sami si zvolili postoj, který budou k daným tématům zaujímat. Myslím si, že tato nenásilná forma je pro tento program mnohem vhodnější, než kdyby se jim předkládaly pouze informace plné příkazů a zákazů. Vhodnost zvoleného přístupu, dokazuje i fakt, že většina z respondentů mého dotazníkového šetření by se tohoto nebo obdobného projektu v budoucnu opět zúčastnila. Většina z nich také uvedla, že po absolvování projektu začali o tomto tématu více přemýšlet. Proto pokud projekt “Cesta ke svobodě“ nebo obdobný projekt bude realizován i v budoucnosti, doporučil bych pokračovat v tomto přístupu. Je to dle mého názoru jedna ze správných cest předcházení kriminality u mládeže.

Závěr

V rámci přípravy a samotného vypracování mé bakalářské práce jsem se seznámil s preventivními činnostmi v oblasti kriminality. Měl jsem možnost udělat si základní přehled o prevenci kriminality jak v celorepublikovém měřítku, tak konkrétně ve svém rodném městě Svitavách. Setkal jsem se s lidmi, kteří tuto činnost aktivně vykonávají a také se samotnými účastníky preventivních programů a projektů. Taktéž jsem měl možnost některých programů a projektů se osobně zúčastnit.

Většina aktérů podílejících se na činnostech v oblasti prevence kriminality, se kterými jsem se setkal, svou práci dělá s radostí, přestože z finančního hlediska nepatří mezi příliš perspektivní.

. Realizátoři aktivit v oblasti prevence kriminality přitom často narážejí na nejrůznější překážky, jako například nedostatek financí nebo nezájem cílových skupin.

Činnost v oblasti prevence kriminality považují za velice důležitou pro celou společnost a to i přes fakt, že pravděpodobně nikdy zcela nevyřeší problémy, kterým se snaží předcházet.

Měli bychom mít na vědomí, že v okamžiku, kdy touto činností pomůžeme v životě alespoň jednomu člověku, tak má smysl.

Použitá literatura

- SCHNEIDER, Hans, Joachim. *Kriminologie*. vyd. neuv. Berlin: de Gruyter, 1987. 969 s., ISBN neuv.
- VLČEK, Milan, ZAPLETAL, Josef. Prevence kriminality a přístupy k jejímu řešení. In: Zapletal, Josef. a kol.: *Kriminologie, Díl I., Obecná část*. 2. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1995, s. 128. ISBN 80-85981-15-7.
- BUBELÍNI, Ján. *Prevenca kriminality*. 1. vyd. Bratislava: Tlačiareň MV SR, 2001. 209 s., ISBN neuv.
- ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 254 s. ISBN 80-7178-475-3.
- VEČERKA, Kazimír a kol. *Prevence kriminality v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Themis, 1997. 159 s. ISBN 80-85821-48-6.
- MÜHLPACHR, Pavel, Sociální patologie, Masarykova univerzita-pedagogická fakulta, Brno 2002, 104 s., ISBN 80-210-2511-5.
- OSMANČÍK, Otakar. *K problematice kontroly kriminality*. Kriminallistika č. 3/1993, s. 193 – 207.
- OSMANČÍK, Otakar. Etiologie a prevence kriminality. In: NOVOTNÝ, Otto., ZAPLETAL, Josef. a kol. *Základy kriminologie*. vyd. neuv. Praha: Karolinum, 1993, 137 s. ISBN 80-7066-821-0.
- NEŠPOR, Karel, CSÉMY, Ladislav. *Souvislosti mezi alkoholem a jinými návykovými látkami (důsledky pro prevenci a léčbu)*. 1. vyd. Praha: Sportpropag, 1999. 23 s.
- ONDREJKOVIČ, Peter. *Sociálna patológia*. 1. vyd. Bratislava: Veda, 2000. 270 s. ISBN 80 – 80-224-0616.

Elektronické zdroje

- Stündl, Erich, *Organizace prevence kriminality* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2007, [cit. 27. 11. 2009], dostupné z WWW: <http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/index.php?sk=vl_org>

- Pojem *prevence* [online], Wikipedia- otevřená encyklopedie, [cit. 27. 11. 2009], dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Prevence>>
- *Prevence kriminality* [online], Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, [cit. 1. 11. 2009], dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/system/pojmy/1.1.htm>>
- *Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže* [online], Ministerstvo vnitra ČR, [cit. 1. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://zakony-online.cz/?s88&q88=all>>
- *Projekt prevence kriminality v roce 1999* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2000, [cit. 1. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/1999.htm>>
- *Projekty ve Svitavách v roce 2001* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2002, [cit. 8. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2001.htm>>
- *Projekty ve Svitavách v roce 2002* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2003, [cit. 10. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2002.htm>>
- Stündl, Erich, *Komplexní součinnostní program prevence kriminality ve Svitavách v roce 2003* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2004, [cit. 1. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2003.htm>>
- *Schéma zajištění přípravného ročníku* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2003, [cit. 10. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/obrazky/02-03.jpg>>
- Stündl, Erich, *Systém včasné intervence ve Svitavách* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2005, [cit. 10. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/svi/index.htm>>

- Stündl, Erich, *Programy, projekty a jednorázové akce realizované v rámci programu prevence kriminality ve Svitavách v roce 2004*, [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2005, [cit. 12.12.2009], dostupné z WWW:
<<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2004/2004.htm>>
- Stündl, Erich, *Testy na záchyt drog* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2005, [cit. 17. 12. 2009], dostupné z WWW:
<<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2005/prevence.htm>>
- Stündl, Erich, *Monitorovací pracoviště MKS na OOP ČR Svitavy*[online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2006, [cit. 17. 12. 2009], dostupné z WWW:
<<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2005/MKS.htm>>
- Stündl, Erich, *Zařízení na měření rychlosti vozidel* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2006, [cit. 17. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2005/prolaser.htm>>
- Stündl, Erich, *Program prevence a resocializace mladistvých pachatelů trestné činnosti*[online], Svitavy, 2006, [cit. 17. 12. 2009], dostupné z WWW:
<<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2005/resocializace.htm>>
- Realizace programů, projektů, jednorázových akcí a nejvýznamnějších opatření v oblasti prevence kriminality v roce 2006[online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2007, [cit. 19. 12. 2009], dostupné z WWW:
<<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2006.htm>>
- Stündl, Erich, *Zpráva o činnosti prevence kriminality v roce 2007*[online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2008, [cit. 19. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2007.htm>>
- Graf vývoje trestné činnosti na území OOP ČR Svitavy a města Svitavy v letech 1996-2007 [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, [cit. 19. 12. 2009]dostupné z WWW:
<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2007/obr/Vyvoj_TC_obvod_a_mesto_Svitavy%20_96_07.JPG>

- Stündl, Erich, *Zpráva o činnosti prevence kriminality v roce 2007* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2008, [cit. 19. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2007.htm>>
- Stündl, Erich, *Zpráva o činnosti prevence kriminality v roce 2008* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2009, [cit. 20. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2008.htm>>
- Stündl, Erich, *Projekt cesta ke svobodě* [online], Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, Svitavy, 2008, [cit. 20. 12. 2009], dostupné z WWW: <<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/index.php?ad=../../aktuality06/zpravy/20084850802&st=1&sk=index>>

Přílohy

Do příloh přidávám fotografie zachycující jednotlivé části projektu “Cesta ke svobodě”.

- Komponovaný pořad pro žáky a studenty svitavských škol s názvem Los trifidos²²

---

²² *Komponovaný pořad pro žáky a studenty svitavských škol s názvem Los trifidos*, Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, [cit. 19. 12. 2009], dostupné z WWW: <http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2008/los_trifidos/P1020838.JPG>

- Slavnostní vyhlášení výtvarné a literární soutěže s tematikou závislostí v našem životě²³

- Výstava doc. Mgr. Jindřicha Štreita s názvem Cesta ke svobodě²⁴

²³ Slavnostní vyhlášení výtvarné a literární soutěže s tematikou závislostí v našem životě, Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, [cit. 19. 12. 2009], dostupné z WWW:

<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2008/cesta_ke_svobode/P1050343.JPG>

²⁴ Výstava doc. Mgr. Jindřicha Štreita s názvem Cesta ke svobodě, Komise pro prevenci kriminality ve Svitavách, [cit. 19. 12. 2009], dostupné z WWW:

<http://www.svitavy.cz/pkb/projekty/2008/komentovana_prednaska/P1020950.JPG>